

Hoofdpijnenakkoord van PVV, VVD, NSC en BBB

COMMENTAAR

mei 2024

Mr.dr.s. J.(Sjef) H. van Put

Copyright 2024 J.H. van Put

Alle rechten voorbehouden. Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de auteur.

Deze clausule geldt niet voor onderdelen van dit boek die reeds openbaar zijn gemaakt.

INHOUD	blz.
Voorwoord	4
Leeswijzer	6
Hoofdstuk 1 Hoofdlijnenakkoord plus commentaar	7
Hoofdstuk 2 Budgettaire bijlage plus commentaar	32
Hoofdstuk 3 Slotconclusies	48
Nawoord	48
Laatste nieuws	48

Voorwoord

Aan het schrijven van dit boek ben ik begonnen op de dag dat de partijleiders van de PVV, VVD, NSC en BBB het Hoofdlijnenakkoord hebben gepresenteerd. Overigens één dag na de aanslag op de premier van Slowakije Fico.

Mijn belangrijkste reden om dit boek te schrijven is dat ik in 2022 een boekje heb geschreven over het Tienpuntenplan van BBB naar aanleiding van hun overwinning bij de Provinciale Staten Verkiezingen van dat jaar.

Zelf heb ik enige beleidservaring m.b.t. grondwater- en bodembescherming en ben ik betrokken geraakt bij de Stikstofcrisis. In dat kader heb ik een boek geschreven m.b.t. de z.g. stikstofuitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Ik heb zijdelings beleidservaring inzake de mestproblematiek in de veehouderij. Kortom ik zal wat dieper ingaan op de voorstellen tot wijziging en afzwakking van het mestbeleid. Ik merk daarbij op dat deskundigen onderscheid maken tussen Nederlandse, Europese en Internationale wet- en regelgeving en daarmee de indruk wekken dat dit gescheiden rechtsgebieden zijn. Ik wijs erop dat Europese en Internationale wet- en regelgeving meestal geïmplementeerd zijn in de Nederlands wet- en regelgeving en dus ‘gewoon’ onderdeel zijn van de Nederlandse wet- en regelgeving. Zo kan een internationaal of Europees verdrag wel worden opgezegd, maar een dergelijke opzegging leidt tot enorme financiële en sociale schade.

Ik ben politiek actief geworden in de tachtiger jaren van de vorige eeuw. Ik ben toen vanuit Rijswijk (Z-H) verhuisd naar Zoetermeer om te gaan samenwonen met mijn eerste vrouw. Ik ben toen lid geworden van D66, een partij die je kunt vergelijken met onkruid. Als je verwacht dat deze partij van het politieke toneel verdwijnt komt ze telkens weer terug. Belangrijkste reden voor mij om mij aan te sluiten bij D66 was dat ik het liberale gedachtegoed onderschreef, maar tevens vond dat ik mijn goede leven wilde delen met de minder bedeedden in de samenleving. Ik werd voorzitter organisatie van de lokale afdeling van D66 en stond nummer 7 op de kieslijst voor de gemeenteraadsverkiezingen 1980. Ik werd niet gekozen. Ik heb toen besloten even politieke rust te nemen.

Begin negentiger jaren van de vorige eeuw wilde ik opnieuw op gemeentelijk niveau politiek actief worden en ben ik gaan shoppen bij diverse politieke partijen. Ik twijfelde of ik mij zou aanmelden bij de PvdA of bij GroenLinks. Tussen het bestuur van de lokale Afdeling van GroenLinks en de gemeenteraadsfractie, die toen uit 2 leden bestond, boterde het niet erg. Ik heb me toen aangemeld als technisch voorzitter van het overleg tussen bestuur en fractie. Als beloning mocht ik op de kieslijst staan voor de gemeenteraadsverkiezingen van 1994. Ik werd niet gekozen als raadslid, maar kon wel lid worden van een aantal commissies van bijstand van het College van Burgemeester en Wethouders van Zoetermeer, waaronder de commissie voor welzijnsaangelegenheden. Ik deed vervolgens weer mee aan de gemeenteraadsverkiezingen van 1998, werd toen wel gekozen als raadslid. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2002 werd ik fractievoorzitter van een éénmansfractie. In 2006 werd ik weer gekozen als raadslid en werd Huri Sahin, die sinds enkele jaren burgemeester van Rijswijk (Z-H) is, fractievoorzitter voor GroenLinks in de gemeenteraad van Zoetermeer.

In verband met een verhuizing van Zoetermeer naar Delft heb ik in 2010 de gemeenteraad van Zoetermeer verlaten.

In de periode december 2005 tot maart 2013 ben ik voorzitter/onderzoeker geweest van de Rekenkamer van de gemeente Boskoop. Deze gemeente is in het kader van een gemeentelijke herindeling gefuseerd met de gemeente Alphen a/d Rijn.

Vanaf maart 1983 tot april 2004 ben ik werkzaam geweest bij het Ministerie van VROM, eerst als jurist, vanaf september 1987 als beleidsmedewerker en beleidscoördinator beschermingsgebieden bij het Directoraat-Generaal Milieubeheer tot september 1995. Ik ben toen naar een uitvoeringsorganisatie verhuisd: de Directie Noordzee van het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, dat toen onder het Ministerie van Verkeer en Waterstaat ressorteerde. Aanvankelijk als hoofd van de Afdeling vergunningverlening, later als coördinerend senior beleidsjurist.

In 2000 ben ik als interim procesmanager teruggekeerd naar het Directoraat-Generaal Milieubeheer. Ik heb toen mede gezorgd voor de laatste technische wijziging van het Bouwstoffenbesluit.

In april 2004 ben ik teruggekeerd bij de Directie Noordzee. Tenslotte ben ik in december 2005 ben ik met vervroegd pensioen gegaan bij deze directie.

In Delft heb ik eind 2013 de Delftse Ouderenpartij opgericht. De gemeenteraadsverkiezingen van 2014 hebben de DOP net geen zetel opgeleverd. De DOP is in 2022 ontbonden.

In 2013 heb ik GroenLinks verlaten i.v.m. de z.g. Kunduz kwestie. Ik ben toen lid geworden van de 50Plus en heb in 2018 meegedaan aan de verkiezingen voor het Europees Parlement. Ik stond toen op nr. 10 van de lijst voor 50Plus. Het lidmaatschap van 50Plus heb ik in 2020 opgezegd, omdat deze partij haar beloften m.b.t. het nieuwe pensioenstelsel niet had waargemaakt.

Ik heb overigens vanaf het moment dat ik D66 verlaten heb altijd op GroenLinks gestemd en de laatste keer in het kader van de Nederlandse Tweede Kamer verkiezingen van november vorig jaar op GroenLinks/PvdA. Maar ik ben geen lid van deze partijen.

De lezer weet nu aan welke kant ik van het politieke spectrum sta.

Als rijksambtenaar (senior beleidsmaker) heb ik me overigens altijd politiek neutraal opgesteld.

Tenslotte heb ik geprobeerd het hoofdlijnenakkoord vooral op de merites te beoordelen, los van mijn eigen politieke voorkeur.

Leeswijzer

Dit boek is als volgt opgezet. Aan de tekst van het Hoofdlijnenakkoord is per onderdeel commentaar toegevoegd, zodat de lezer niet elke keer terug hoeft te bladeren in het Hoofdlijnenakkoord. Vandaar dat de tekst van het Hoofdlijnenakkoord niet als bijlage is opgenomen.

Omdat het mij niet is gelukt het PDF bestand van de budgettaire bijlage geheel om te zetten in een goed leesbaar Word-bestand, heb ik genoemde bijlage in dit boekje opgenomen. Mijn commentaar heb ik in een lijst gezet waarbij ik de puntsgewijze toelichting op de budgettaire bijlage heb gevolgd.

Bij het commentaar geef ik aan indien mogelijk wat de kans is dat de betreffende doelstelling wordt gehaald en wat de bedreigingen zijn.

HOOFDSTUK 1

Het Hoofdlijnenakkoord plus commentaar

HOOP, LEF EN TROTS - Hoofdlijnenakkoord 2024 - 2028 van PVV, VVD, NSC en BBB

Nederland is een prachtig land.

Een land om trots op te zijn.

Wij moeten hard werken om het vertrouwen van Nederlanders te verdienen.

Iedere dag opnieuw.

Want vertrouwen is niet vanzelfsprekend.

Politiek en bestuur hebben ondanks goede bedoelingen de afgelopen jaren steken laten vallen, door de zorgen van mensen niet altijd serieus te nemen.

Wij slaan een nieuwe weg in.

Met een programkabinet waarin PVV, VVD, NSC en BBB mensen houvast en steun bieden.

Een kabinet dat lef toont en trots uitstraalt. Een kabinet dat hoop geeft.

Of het nou gaat om bestaanszekerheid, zorg of geld in de portemonnee, of het beschikbaar zijn van voldoende woningen, onze ambitie is groot.

We willen ook de veel te hoge instroom van asielzoekers en immigranten keren.

We willen dat boeren, tuinders en vissers weer een toekomst hebben.

We zien een overheid die een baken van betrouwbaarheid is voor alle Nederlanders.

Mensen die rechtszekerheid en goed bestuur verdienen. Met veiligheid voor hun gezin in de eigen buurt.

Daarom zetten PVV, VVD, NSC en BBB in dit akkoord deze concrete stappen:

- Lastenverlichting vanaf 2025, gericht op de hardwerkende Nederlanders, jong en oud, zoals de middeninkomens, ondernemers. En ook voor mensen in de knel en hun bestaanszekerheid.
- Het strengste toelatingsregime voor asiel en het omvangrijkste pakket voor grip op migratie ooit.
- Een grote impuls in woningbouw, infrastructuur, bereikbaarheid en energietransitie.
- Meer dan halveren van het eigen risico in de zorg tot het niveau van 165 euro in 2027 en investeren in de ouderenzorg.
- Baas in eigen bedrijf in landbouw en visserij; een impuls voor een toekomst van deze sectoren en voor voedselzekerheid voor ons allemaal.
- Meer zeggenschap van burgers door een ander kiesstelsel en versterking van grondrechten door een constitutioneel hof.
- Nederlanders veilig houden door een stevige aanpak van criminaliteit en terreur.

We leven in tijden van grote spanningen, zoals de Russische inval in Oekraïne. De wereldeconomie staat onder druk. Er zijn nieuwe, ernstige bedreigingen voor de veiligheid van onze samenleving en de stabiliteit van de democratische rechtsorde vanuit verschillende statelijke en niet-statelijke actoren.

Deze bedreigingen zijn er niet alleen op afstand, maar ze nemen toe en komen ook snel dichtbij. Dit vraagt nu het tijdig treffen van adequate voorbereidingen, alertheid en versterking van weerbaarheid in brede zin, ook van burgers en bedrijven.

Het nieuwe kabinet gaat werk maken van een regeerprogramma op basis van dit hoofdlijnenakkoord met de volgende 10 hoofdpunten:

1. Bestaanszekerheid en koopkracht
2. Grip op asiel en migratie
3. Wonen en volkshuisvesting, infrastructuur, openbaar vervoer en luchtvaart; elke regio telt
4. Een goede toekomst voor landbouw en visserij, voor voedselzekerheid, voor natuur
5. Energie, leveringszekerheid en klimaatadaptatie
6. Toegankelijke publieke voorzieningen; zorg en onderwijs
7. Goed bestuur en een sterke rechtsstaat
8. Nationale veiligheid
9. Internationale veiligheid
10. Solide overheidsfinanciën, economie en vestigingsklimaat

Het waarborgen van de democratische rechtsstaat en stabiele overheidsfinanciën vormen onmisbare randvoorwaarden. Het kabinet verwerkt dit hoofdlijnenakkoord in een regeerprogramma.

1. Bestaanszekerheid en koopkracht

Nederland is een van de meest welvarende landen in de wereld. Onze economie is sterker uit de crises gekomen en er waren nog nooit zoveel banen. Onze sterke economie draait op alle Nederlanders die elke dag hard werken of ondernemen en zo bijdragen aan onze welvaart.

Toch zijn veel Nederlanders juist bezorgd geworden over hun toekomst. Ze zijn onzeker over hun dagelijks bestaan en hun levensonderhoud, maar ook over de kosten van basisbehoeften (voedsel, wonen, energie) en de zekerheid daarvan op middellange termijn. Het gaat om de hoogte van het inkomen, om de inkomenszekerheid maar ook om de toegankelijkheid en beschikbaarheid van wonen (bijvoorbeeld voor starters), zorg en onderwijs. Deze zorgen leven niet alleen bij mensen met een lager inkomen, maar ook bij de middeninkomens.

Daar komt bij dat inkomensondersteunende regelingen van de landelijke en gemeentelijke overheid, zoals de toeslagen, te ingewikkeld zijn of tegen elkaar inwerken. Vooral voor mensen die kwetsbaar zijn is dit geheel moeilijk te doorgronden.

Er zijn nu maatregelen nodig die mensen direct merken in de portemonnee, waardoor ze meer loon naar werken krijgen. Maatregelen die gericht zijn op zekerheid en meedoen op de arbeidsmarkt, die niet verder nivelleren en tegelijkertijd (kinder-)armoede in Nederland voorkomen. Het nieuwe kabinet streeft er dan ook naar om de (kinder-)armoedecijfers niet uit te laten komen boven het referentiejaar 2024. Daarnaast zijn er maatregelen nodig die inhouden dat meer werken ook betekent dat mensen erop vooruitgaan, met specifieke aandacht voor werkenden met een middeninkomen.

Maatregelen voor wonen, onderwijs en ondernemerschap komen verderop aan de orde. Voor inkomen, koopkracht en zorg gaat het om:

- Meer loon naar werken door een lastenverlichting op arbeid en verlaging van de marginale druk voor burgers, bijvoorbeeld via het introduceren van een extra schijf in de Inkomstenbelasting.

Commentaar: Je zou verwachten dat hier een piketpaaltje zou worden gezet voor de verhoging van het minimumloon, maar daarvoor worden geen extra middelen gereserveerd.

- Een knelpuntenaanpak voor specifieke groepen onder het bestaansminimum, onder wie werkende armen.

Commentaar: Onduidelijk is om welke knelpunten het precies gaat, welke specifieke groepen het betreft, wat onder het bestaansminimum wordt verstaan en op welke wijze de knelpunten worden opgelost.

- Meer dan halveren van het eigen risico in de zorg tot het niveau van 165 euro in 2027.

Commentaar: Op zich een loffelijk streven, maar er wordt niet ingegaan op de effecten. De kosten van de zorg moeten ergens vandaan komen. Ik verwacht dat de zorgpremie naventant gaat stijgen, dat daarom die premie niet betaald gaat worden en dus bestuurlijke boetes worden opgelegd etc.

- Zekerheid op de arbeidsmarkt wordt gestimuleerd, bijvoorbeeld voor echte zelfstandigen (zzp'ers) in het zelfstandigenbeleid en door regulering van de uitzendsector. Daarnaast streven we naar meer vaste contracten voor werknemers. Daartoe wordt de wetsbehandeling van de Wet verduidelijking beoordeling arbeidsrelaties en rechtsvermoeden (VABR) en de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (WTTA) voortgezet.

Commentaar: Deze greep naar nieuwe wet- en regelgeving begrijp ik niet helemaal. Het is toch de bedoeling van deze nieuwe coalitie om te dereguleren? Streven naar is bovendien een zwakke doelstelling.

(VBAR) en de Wet toelating terbeschikkingstelling van arbeidskrachten (WTTA) voortgezet.

- De verbetering van (gemeentelijke) schuldhulpverlening wordt doorgezet, met focus op aanpak van de problematiek bij de bron.

- De selstelherziening kinderopvang (bijna gratis voor werkende ouders en overheveling naar instellingen) wordt doorgezet.

- Stapsgewijs wordt gewerkt aan verbeteringen in de sociale zekerheid, fiscale regelingen en de toeslagen, zodat werken meer loont. Wetgeving wordt voorbereid voor een hervorming van het toeslagen- en belastingstelsel.

2. Grip op asiel en migratie

Nederland is een van de dichtst bevolkte landen in Europa met een fors toegenomen en aanhoudend stijgende (asiel-, arbeids-, kennis- en studie en gezins-) migratie, die hard drukt op wonen, zorg, onderwijs en financiële middelen, en op de sociale samenhang in ons land. Beperking van de omvang van en grip op alle soorten migratie naar Nederland, zo snel als mogelijk, is noodzakelijk, voor nu en voor de langere termijn. Er worden concrete stappen gezet naar het strengste toelatingsregime voor asiel en het omvangrijkste pakket voor grip op migratie ooit.

Commentaar: Kennelijk is het de onderhandelaars niet bekend dat Zwitserland in de vorige eeuw aan migranten een verblijfsvergunning alleen voor bepaalde tij heeft verleend. Na afloop van die termijn moest een migrant het land verlaten. Daarop werd ook streng gehandhaafd.

Het hele asiel- en migratiestelsel wordt hervormd, de instroom gericht en maximaal teruggedrongen met een breed pakket maatregelen zodat een oplossing wordt geboden voor de huidige acute situatie, met plek voor wie hier echt mag blijven en draagvlak te behouden.

Commentaar: Het huidige asiel- en migratiestelsel is onnodig complex geworden. Hervorming zal vereenvoudiging moeten inhouden.

Het belangrijkste uitgangspunt is dat alleen vluchtelingen die op de vlucht zijn vanwege oorlog of geweld uiteindelijk een verblijfsvergunning krijgen en op grond daarvan een status verwerven. Alle andere asielzoekers vallen bij voorbaat uit de boot en dienen direct te worden geweigerd en onmiddellijk te worden teruggestuurd naar de laatste plek waar ze vandaan komen. Maar dit uitgangspunt leidt direct tot problemen, omdat asielzoekers vaak (of meestal) geen persoonsgegevens bij zich hebben of beschikken over vervalste persoonsgegevens.

Ten eerste wordt de uitzonderingsbepaling van de Vreemdelingenwet 2000 (op grond van de artikelen 110 en 111) zo spoedig mogelijk geactiveerd. In de daartoe benodigde algemene maatregel van bestuur, dragend gemotiveerd, worden die bepalingen van de Vreemdelingenwet 2000 buiten werking gesteld die in de weg staan om de acute nood situatie, voor de asielinstroom in het algemeen en de asielopvang in Ter Apel en de overige asielcentra in het bijzonder, direct aan te pakken, dan wel die bepalingen te vervangen met het oog op het bereiken van dit doel.

Commentaar: Art. 110, lid 1, van de Vreemdelingenwet 2000 luidt als volgt: Onverminderd de artikelen 7, eerste lid, en 8, eerste lid, van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden kan, ingeval buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken, bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-president, artikel 111 in werking worden gesteld. De onderhandelaars stellen dat er op dit moment sprake is van een asielcrisis, omdat er een te kort is aan voorzieningen om asielzoekers op te vangen. Het is nog maar de vraag of de bestuursrechter deze interpretatie zal accepteren, d.w.z. zal bepalen wat onder 'buitengewone omstandigheden' zal verstaan. Pim Fortuin

heeft enkele decennia geleden geroepen dat Nederland vol is, zonder te definiëren wat daaronder moet worden verstaan. Als hij heeft bedoeld dat er geen mensen meer bij kunnen, dan heeft hij dat wetenschappelijk niet kunnen aantonen. Als hij bedoeld heeft dat er onvoldoende fysieke en niet fysieke voorzieningen dan had hij toen wel gelijk. Maar als Nederland zich heeft aangesloten bij het Vluchtelingenverdrag, dan heeft Nederland de verplichting op zich genomen om te zorgen voor voldoende voorzieningen. Ik heb begrepen dat de onderhandelaars overwegen dat verdrag op te zeggen. Een verdrag opzeggen kan altijd, maar ik geef de coalitie van PVV, VVD, NSC en BBB in overweging alvorens tot opzegging over te gaan, de effecten, waaronder de politieke, van die opzegging te onderzoeken.

Ten tweede komt er direct een tijdelijke Asielcrisiswet met crisismaatregelen om de acute asielininstroom en -opvangcrisis voor de komende tijd te bestrijden, onder meer door intrekking van de Spreidingswet. Op grond van deze Asielcrisiswet zullen de daarin opgenomen bevoegdheden ingezet worden om voor de duur van maximaal twee jaar:

- Registratie af te dwingen en de behandeling van asielaanvragen op te schorten (asielbeslisstop), het recht op opvang zal gedurende de opschorting gedifferentieerd worden beperkt en sterk worden versoberd.

- Mensen zonder een geldige verblijfstitel zo veel mogelijk, ook gedwongen, uitzetten.

Commentaar: Als je consequent bent laat je 'zo veel mogelijk, ook gedwongen' weg.

- Van de Huisvestingswet af te wijken door een verbod in te stellen op het geven van voorrang bij de toewijzing van sociale huurwoningen aan statushouders op grond van het feit dat zij statushouders zijn.

Commentaar: Deze afwijking moet bij formele wet. Een gemiddelde wetswijzing kost 2 jaar.

In deze Asielcrisiswet worden waar mogelijk eerste stappen voor structurele maatregelen al getroffen, zoals versterking van grenscontroles en -bewaking, waaronder aanscherping van mobiel toezicht veiligheid (mtv), mede in relatie tot grenstoezicht op basis van de Schengengrenscode. De nationale asielketen wordt versterkt door deze onder eenduidige regie van de eerstverantwoordelijke bewindspersoon te brengen.

Commentaar: Migranten die zich binnen de grenzen van de EU bewegen vallen onder de wet- en regelgeving van de EU. Daar valt ook onder het Verdrag van Schengen. Met het afwijken van Europese wet- en regelgeving, die onderdeel zijn van de nationale wet- en regelgeving moeten alle lidstaten akkoord gaan op grond van het beginsel van unanimitieit.

Ten derde zal een opt-out clause voor het Europees asiel- en migratiebeleid zo snel mogelijk bij de Europese Commissie worden ingediend. Met gelijkgezinde en met omringende landen wordt intensief samengewerkt om in tijden van een gezamenlijke crisis door instroom adequaat op te kunnen treden ('mini-Schengen'), in aanvulling op het structureel intensiveren van mobiel toezicht veiligheid.

Commentaar: Het Europees asiel- en migratiebeleid is volop in ontwikkeling. Enkele landen zoals Hongarije en Griekenland hebben al afstand genomen van dit EU beleid in ontwikkeling. Als Nederland zich bij deze landen voegt, ondermijnt zij de eenheid van de Unie. Daarbij komt dat alle lidstaten met een opt-out akkoord moeten gaan. Het bereiken van een opt-out kost tenminste 2 jaar.

Ten vierde moet Nederland, om de asielininstroom te beperken, structureel tot de categorie lidstaten met de strengste toelatingsregels van Europa behoren. Daarom:

- Verscherping toelatingsprocedure (aanpassing bewijslastverdeling, geen beloning voor opzettelijk identiteit niet aantonen, aanpassing en handhaving criteria veilig land en handhaving Dublin-verordening, uitlezen mobiele telefoons, beperking rechtsbijstand).

- Structureel intensiveren in mobiel toezicht veiligheid, grenscontroles en grensbewaking.

Irreguliere migranten aangetroffen bij deze controles aan de landsgrenzen direct terugsturen naar Duitsland en België, onder meer bij het ontbreken van een geldig identiteitsbewijs.

- Het landenbeleid wordt fors aangepast. Nederland is op dit moment te aantrekkelijk voor asielzoekers; de inwilligingspercentages moeten van boven naar onder het Europees gemiddelde,

onder meer door bewijslastomkering, zodat het niet aan de IND is om te bewijzen dat iemand geen recht heeft om hier te verblijven.

- Invoering tweestatusstelsel met inbegrip van de instroom-reducerende beperkingen, waaronder:

o geen automatische gezinshereniging van subsidiair beschermden, en

o forse beperking na-reizigers, inclusief beperking tot het zogenaamde kerngezin met kinderen tot 18 jaar en langere termijnen voordat zulks überhaupt mogelijk is.

Commentaar: Al deze voorstellen zijn in strijd met de huidige Europese wet- en regelgeving. Het is evenwel altijd toegestaan wijzigingsvoorstellen in te dienen. Gelet op de inhoud ervan is de kans klein dat ze binnen een kabinetsperiode worden gerealiseerd. Bovendien moeten alle lidstaten ermee instemmen.

- Er komt voor asiel beroep bij één rechterlijke instantie zonder hoger beroep.

Commentaar: Dit voorstel is in strijd met het volkenrecht. Iedereen heeft recht op een eerlijk en onafhankelijk proces. Daar hoort een beroep in tweede aanleg bij.

- Asielvergunning voor onbepaalde tijd wordt afgeschaft, die voor tijdelijk verblijf aangepast.

Commentaar: Op dit moment krijgen asielzoekers als zij aan 'alle' voorwaarden hebben voldaan een permanente verblijfsvergunning. Het is de vraag of het niet meer verstrekken van dit soort vergunningen in strijd is met het antidiscriminatie beginsel. Bovendien is het de vraag of de rechter de beoogde wetwijziging zal accepteren. Onduidelijk is voorts wat onder 'tijdelijk' moet worden verstaan.

- Opvang kansarme asielzoekers op aparte locaties met een zo veel mogelijk versoberd en deels gesloten regime; de rijksbijdrage aan de Landelijke Vreemdelingenvoorziening wordt beëindigd.

Commentaar: Er is een groot tekort aan locaties. Die zullen eerst gebouwd moeten worden. Op wat intrekking van de rijksbijdrage voor genoemde voorziening betekent wordt niet ingegaan.

- De rechtsbijstand bij asielaanvragen wordt zo veel mogelijk beperkt en bij herhaalde asielaanvragen maximaal versoberd.

Commentaar: Ook hier wordt niet duidelijk wat de precieze gevolgen zijn voor asielaanvragers.

- Procedures worden verkort en versoberd, bijvoorbeeld door het verkorten van de beroepstermijn en beperking van de mogelijkheid tot herhaalde aanvragen. Dwangsommen wegens termijnoverschrijding worden afgeschaft of beperkt.

Commentaar: Begrijpelijke voorstellen vanuit het oogpunt om asielaanvragers (bij voorbaat) af te schrikken. Maar die zullen nopen tot wetwijzigingen. Een gemiddelde wetwijziging duurt 2 jaar.

- Harder optreden tegen overlastgevers.

Commentaar: Onduidelijk wat 'harder' inhoudt. Toepassen strafrecht? Met welke maatschappelijke gevolgen?

- Criminaliteit onder en van asielzoekers hard aanpakken, onder andere door: het direct aanpakken van daders, onder meer door uitplaatsing uit de opvanglocatie, het eerder stopzetten van de asielpprocedure en het eerder vervallen verklaren van verblijfstitel, door het uitbreiden van de ongewenstverklaring en door verdere aanscherping van de glijdende schaal zodat criminele vreemdelingen sneller kunnen worden uitgezet. In aanmeld- en opvanglocaties wordt strikt en streng opgetreden tegen geweld en overlast door asielzoekers, met name jegens vrouwelijke asielzoekers en asielzoekers met een LHBTIQ+ en/of christelijke achtergrond.

Commentaar: Op zich een helder verhaal, maar wat dat betekent voor personeel en administratieve lasten is onduidelijk. Hoe verhouden deze maatregelen tot het sterk verminderen van het aantal ambtenaren en het niet meer mogen huren van externen?

- Het na definitieve afwijzing of verlies van een verblijfstitel niet-meewerken aan uitzetting wordt strafbaar.

Commentaar: Duidelijke conclusie, maar wat betekent dit voor de strafrechtketen, waaronder het gebrek aan personeel en het gebrek aan gevangnissen?